

Rapport

h2>Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de Dienst Wegverkeer (verder ook: RDW) hem na een periode van meer dan zeven jaar heeft aangesproken op het feit dat hij niet over een geldige APK voor zijn auto beschikte. De auto bevond zich niet op de weg en verzoeker was vanwege de ouderdom van de auto geen motorrijtuigenbelasting meer verschuldigd.

Beoordeling

Algemeen

Voor een auto, motor, bromfiets of een aanhangwagen van meer dan 3500 kilo moet degene op wiens naam het kenteken staat (verder: de kentekenhouder) aan een aantal voertuigverplichtingen voldoen. Zo moet voor een auto die ouder is dan drie jaar een geldige APK aanwezig zijn en moet elk voertuig tegen wettelijke aansprakelijkheid verzekerd zijn (zie Achtergrond, onder 1. en 2.). Daarnaast moet voor een auto, motor of aanhangwagen, tot deze 25 jaar oud is, motorrijtuigenbelasting worden betaald.

Door schorsing van de geldigheid van het kentekenbewijs komen deze verplichtingen voor een voertuig te vervallen zolang de schorsing duurt en het voertuig zich niet op de openbare weg bevindt (zie Achtergrond, onder 1. en 2.).

Als aan één van de voertuigverplichtingen niet wordt voldaan, is dat strafbaar (zie Achtergrond, onder 1. en 2.).

De RDW beheert het kentekenregister, het verzekeringsregister en het APK-register. Door registervergelijking kan de RDW vaststellen of door de kentekenhouder voor een bepaald kenteken aan de voertuigverplichtingen is voldaan. Deze registervergelijking vond in het verleden steekproefsgewijs plaats. Als voor een bepaald kenteken niet aan de voertuigverplichtingen werd voldaan, ontving de kentekenhouder een brief waarin dit werd meegedeeld. De aangeschrevene had dan de gelegenheid om te reageren en eventueel aan te tonen dat het bewuste voertuig niet meer in zijn bezit was, of dat wel aan de voertuigverplichtingen was voldaan.

Vanaf 2007 vindt er 100% controle plaats. Daarbij werd er vanaf juli 2007 voor de APK-overtredingen geen voorafgaande brief meer gestuurd door de RDW.

Een aantal personen werd na een periode van vele jaren geconfronteerd met een boete vanwege het ontbreken van een geldige APK voor een voertuig dat zij niet meer in hun bezit hadden. Op verzoek van een betrokkene werd de kentekenregistratie vervolgens beëindigd, maar de opgelegde boete bleef in stand. De RDW stelde zich op het standpunt dat het kenteken op de datum waarop de overtreding werd geconstateerd nog wel op naam van betrokkene stond.

Nadat voor deze gang van zaken in de media aandacht was gevraagd en naar aanleiding van interventies van het Juridisch Loket en de Nationale ombudsman, verzocht de RDW in een aantal gevallen aan het openbaar ministerie om correctie van de beslissing, waarna de boete voor betrokkene kwam te vervallen.

In een aantal gevallen waarin de RDW van mening is dat er geen aanleiding was om een correctieverzoek te doen, stelde de Nationale ombudsman nader onderzoek in. Het geval van verzoeker is er daar één van. Zijn situatie is iets anders dan hierboven geschetst. Hij had de auto in 2007 nog wel in zijn bezit, maar deze bevond zich niet op de openbare weg:

I. Bevindingen

1. Verzoeker kocht in 1996 een auto waarvoor vanaf 1995 geen motorrijtuigenbelasting meer verschuldigd was omdat de auto toen 25 jaar oud was geworden. Hij beschikte tot 22 mei 1998 over een geldige APK voor deze auto. Zes weken voor die datum werd aan verzoeker een brief gestuurd, waarin hij op het verval van de geldigheid van de APK werd gewezen. Omdat de auto in reparatie ging en niet meer op de openbare weg kwam, verlengde verzoeker de APK daarna niet. Hij verkeerde in de veronderstelling dat een geldige APK voor een oldtimer die in reparatie was niet noodzakelijk was.

2. Nadat de RDW bij controle van het kentekenregister en het keuringsregister eind 2007 constateerde dat voor de auto van verzoeker geen geldige APK aanwezig was, werd deze informatie door de RDW aan het Centraal Justitieel Incasso Bureau (ook: CJIB) doorgegeven. Het CJIB stelde daarna een beschikking met betrekking tot de overtreding op. In die beschikking werd medegedeeld dat verzoeker in overtreding was omdat hij op 18 december 2007 voor zijn auto niet over een geldige APK beschikte. Verzoeker ging in beroep tegen deze beslissing. Hij gaf aan dat hij er niet van op de hoogte was dat voor een oldtimer waarmee geen gebruik werd gemaakt van de openbare weg een geldige APK vereist was. Hij stelde dat de RDW hem eerst had moeten waarschuwen voor tot beboeting werd overgegaan. Op 20 januari 2008 berichtte de officier van justitie hem dat zijn beroep ongegrond werd verklaard. Verzoeker ging tegen die beslissing in beroep bij de kantonrechter en klaagde er daarnaast bij de Nationale ombudsman over dat de RDW hem niet eerst had gewaarschuwd voor een boete werd opgelegd.

3. De Nationale ombudsman verzocht de RDW om aan te geven of er aanleiding bestond om een oplossing te bieden. De RDW stelde zich op het standpunt dat verzoeker een eigen verantwoordelijkheid had om na te gaan aan welke voertuigverplichtingen hij voor zijn auto moest voldoen en dat hij het kenteken ook had kunnen schorsen. Om die reden vond de RDW dat er juist was gehandeld.

4. Tijdens het onderzoek vroeg de Nationale ombudsman aan de RDW welke invloed het feit dat verzoeker gedurende een lange periode geen enkel signaal van de RDW kreeg, had gehad op de beslissing om de overtreding aan het openbaar ministerie over te dragen.

De RDW gaf aan dat er diverse mogelijkheden voor verzoeker waren om naar de voertuigverplichtingen te informeren. Zo kan een kentekhouder telefonisch contact opnemen met de klantenservice van de RDW, is de informatie op de website van de RDW te vinden en staat deze ook in de brochure "uw voertuig en het kenteken". Verzoeker had dus kunnen weten welke voertuigverplichtingen op zijn situatie van toepassing waren.

Verder gaf de RDW aan dat bij de APK-handhaving nooit gebruik werd gemaakt van een voorafgaande waarschuwing waarbij de mogelijkheid van herstel van het verzuim werd geboden.

5. Verzoeker liet nog weten dat de kantonrechter zijn beroep tegen de beslissing gegrond had verklaard. Hij bleef van mening dat de RDW hem eerst had moeten waarschuwen voordat er een boetebeslissing werd genomen.

II. Beoordeling

6. Het redelijkheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is.

Dit betekent onder meer dat een bestuursorgaan gehouden kan zijn een burger de gelegenheid te bieden een verzuim te herstellen alvorens tot beboeting van een overtreding over te gaan.

Van een dergelijke situatie kan sprake zijn, als het bestuursorgaan gedurende een lange periode niet tegen de overtreding heeft opgetreden en er door de overheid in de tussentijd geen signaal is afgegeven waaruit de burger had kunnen afleiden dat er sprake was van een overtreding.

7. Verzoeker heeft vanaf 22 mei 1998 geen geldige APK voor zijn auto gehad. Hij heeft aangegeven dat hij in de veronderstelling verkeerde dat dit niet nodig was omdat zijn auto zich niet op de openbare weg bevond en het een oldtimer betrof waarvoor geen motorrijtuigenbelasting verschuldigd was. De RDW heeft hem niet eerder dan eind 2007 aan laten spreken op het feit dat hij een overtreding beging door geen geldige APK voor de auto te hebben terwijl het kentekenbewijs niet was geschorst.

8. Als de burger de juiste wettelijke regels niet kent, dan is dat voor zijn risico, immers iedereen wordt geacht de wet te kennen. In wet- en regelgeving is bepaald dat het ontbreken van een geldige APK, ook voor een oldtimer die zich niet op de openbare weg bevindt, een overtreding vormt als het kenteken van de auto niet is geschorst. Verzoeker was dus in overtreding.

9. Tegen de overtreding is echter gedurende lange tijd niet opgetreden zonder enig signaal van de zijde van de overheid waaruit verzoeker had kunnen afleiden dat sprake was van een overtreding. Onder die omstandigheden acht de Nationale ombudsman het in strijd

met de redelijkheid om de gegevens onmiddellijk ter afhandeling aan het openbaar ministerie toe te sturen. De RDW had verzoeker kunnen waarschuwen en hem de mogelijkheid kunnen bieden het verzuim te herstellen dan wel schorsing van het kentekenbewijs te vragen.

De Nationale ombudsman acht de gedraging niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van Dienst Wegverkeer te Zoetermeer, is gegrond wegens schending van het evenredigheidsvereiste.

Onderzoek

Op 28 januari 2008 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer S. te Almelo, met een klacht over een gedraging van Dienst Wegverkeer te Zoetermeer.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Algemeen directeur van de Dienst Wegverkeer, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de Algemeen directeur van de Dienst Wegverkeer verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De reactie van RDW gaf aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen en aan te vullen.

Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

de beslissing van de Officier van Justitie van 20 januari 2008;

de brief van verzoeker aan de Nationale ombudsman van 28 januari 2008;

de reactie van de RDW (per e-mailbericht) van 12 maart 2008;

de reactie van de RDW van 13 juni 2008;

de reactie van verzoeker van 5 juli 2008.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Wegenverkeerswet 1994 (wet van 21 april 1994)

Artikel 72:

"1. Voor een motorrijtuig of een aanhangwagen, waarvoor een kenteken is opgegeven dan wel dient te zijn opgegeven, dient een keuringsbewijs te zijn afgegeven.

2. Het keuringbewijs dient:

a. te voldoen aan de bij ministeriële regeling vastgestelde eisen inzake inrichting en uitvoering,

b. zijn geldigheid niet te hebben verloren, en

c. behoorlijk leesbaar te zijn.

3. Voor overtreding van het eerste lid en het bepaalde bij of krachtens het tweede lid zijn aansprakelijk:

a. voor zover het betreft een motorrijtuig, de eigenaar of houder, alsmede in het geval dat met dat motorrijtuig over de weg wordt gereden, de bestuurder, en

b. voor zover het betreft een aanhangwagen, de eigenaar of houder, alsmede in het geval dat de aanhangwagen met een motorrijtuig over de weg wordt voortbewogen, de bestuurder van dat motorrijtuig."

Artikel 73, eerste lid en tweede lid aanhef en onder a.:

"1. Artikel 72 geldt niet indien:

a. voor het motorrijtuig of de aanhangwagen ter zake van een keuring die ingevolge een andere dan deze wet is voorgeschreven en blijkt aanwijzing bij ministeriële regeling ten minste een controle inhoudt op de eisen, bedoeld in artikel 75, eerste lid, onderdeel a, een keuringsdocument waarvan de geldigheidsduur niet is verstreken, is afgegeven, dan wel

b. de geldigheid van het voor het betrokken voertuig afgegeven kentekenbewijs is geschorst overeenkomstig paragraaf 6 van hoofdstuk IV.

2. Bij algemene maatregel van bestuur kan onder daarbij te stellen voorwaarden worden bepaald dat:

a. artikel 72 niet geldt voor motorrijtuigen en aanhangwagens zolang gerekend vanaf het tijdstip waarop deze voertuigen voor het eerst op de weg zijn toegelaten, nog geen bij algemene maatregel van bestuur te bepalen termijn is verstreken, die voor verschillende groepen van voertuigen, alsmede voor voertuigen die voor, onderscheidenlijk na een bij algemene maatregel van bestuur te bepalen tijdstip voor het eerst op de weg zijn toegelaten verschillend kan worden vastgesteld; bij algemene maatregel van bestuur kan nader worden bepaald op welk tijdstip een voertuig geacht wordt voor het eerst op de weg te zijn toegelaten."

Artikel 177, eerste lid:

"1. Overtreding van:

a. de artikelen 5, 9, achtste lid, 10, eerste lid, 36, eerste tot en met vijfde lid, 40, eerste lid, 60, eerste en tweede lid, 70a, tweede lid, 70i, eerste en tweede lid, 72, eerste en tweede lid, 107, eerste en tweede lid, 110, 110b, 124, vierde lid, 130, tweede lid, 132, vijfde lid, 150, tweede lid, 160, 164, eerste lid, 165, eerste lid, 166, eerste lid,

b. het bepaalde ingevolge de artikelen 57, derde lid, 70i, derde lid en 131, derde lid, onderdeel b,

c. de in artikel 4, tweede en vijfde lid, bedoelde regels voor zover niet begrepen in artikel 176, derde lid, en,

d. het bepaalde krachtens deze wet, voor zover die overtreding uitdrukkelijk als strafbaar feit is aangemerkt,

wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de tweede categorie."

2. Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (wet van 30 mei 1963)

Artikel 2, eerste tot en met derde lid:

"1. De bezitter van een motorrijtuig en degene aan wie het kenteken voor een motorrijtuig is opgegeven, zijn verplicht voor het motorrijtuig een verzekering te sluiten en in stand te houden welke aan de bij en krachtens deze wet gestelde bepalingen voldoet, indien dat motorrijtuig op een weg wordt geplaatst of daarmee op een weg wordt gereden, indien buiten een weg met dat motorrijtuig op een terrein aan het verkeer wordt deelgenomen of

indien voor dat motorrijtuig een kentekenbewijs is afgegeven.

2. In afwijking van het vorige lid rust de verplichting tot verzekering niet op de bezitter, maar op de houder die:

- a. het motorrijtuig op grond van een overeenkomst van huurkoop onder zich heeft, of
- b. het motorrijtuig op grond van een overeenkomst van huurkoop onder zich heeft, of
- c. anderszins het motorrijtuig, anders dan als bezitter, tot duurzaam gebruik onder zich heeft.

3. De verplichting tot verzekering met betrekking tot een motorrijtuig waarvoor een kentekenbewijs is afgegeven, wordt opgeheven, indien het motorrijtuig buiten gebruik wordt gesteld en gehouden door plaatsing daarvan buiten een weg, gevolgd door een door de verzekeraar overeenkomstig artikel 13 aan de Dienst Wegverkeer, bedoeld in artikel 4a van de Wegenverkeerswet 1994, gedane kennisgeving van schorsing van de verzekering wegens buitengebruikstelling van het motorrijtuig. De in de vorige zin bedoelde opheffing van de verzekeringsplicht eindigt, zodra de verzekeraar overeenkomstig artikel 13 aan de Dienst Wegverkeer kennis heeft gegeven van de beëindiging van de schorsing, zodra het motorrijtuig zich op een weg bevindt of zodra het deelneemt aan het verkeer op een terrein. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen omtrent het in dit lid bepaalde nadere regels en voorwaarden worden gesteld. De in dit lid bedoelde opheffing van de verzekeringsplicht vindt slechts plaats, indien de geldigheid van het voor het desbetreffende motorrijtuig afgegeven kentekenbewijs is geschorst overeenkomstig artikel 67 van de Wegenverkeerswet 1994."

Artikel 30, eerste en tweede lid:

"1. Hij, die als bezitter, dan wel als degene aan wie het kenteken is opgegeven, dan wel als houder in de zin van artikel 2, tweede lid, een motorrijtuig op een weg doet rijden of laat staan of toelaat dat daarmee op een weg wordt gereden of gestaan, of buiten een weg met een motorrijtuig deelneemt of toelaat dat daarmee wordt deelgenomen aan het verkeer op een terrein zonder dat hij voor dat motorrijtuig een verzekering overeenkomstig deze wet heeft gesloten en in stand gehouden, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.

2. De in het vorige lid genoemde personen worden met gelijke straf gestraft, indien zij voor een motorrijtuig waarvoor een kentekenbewijs is afgegeven niet een verzekering overeenkomstig deze wet hebben gesloten en in stand gehouden."